

„POKROK“ vychodí každý piatok.

Adresa pre všetky zásielky:

Josef Teslík Uh. Skalica (Szokolca).

Oznamy (inzeráty) účtujú sa levne a
platia sa vopred.

POKROK.

Predplatné poštou:

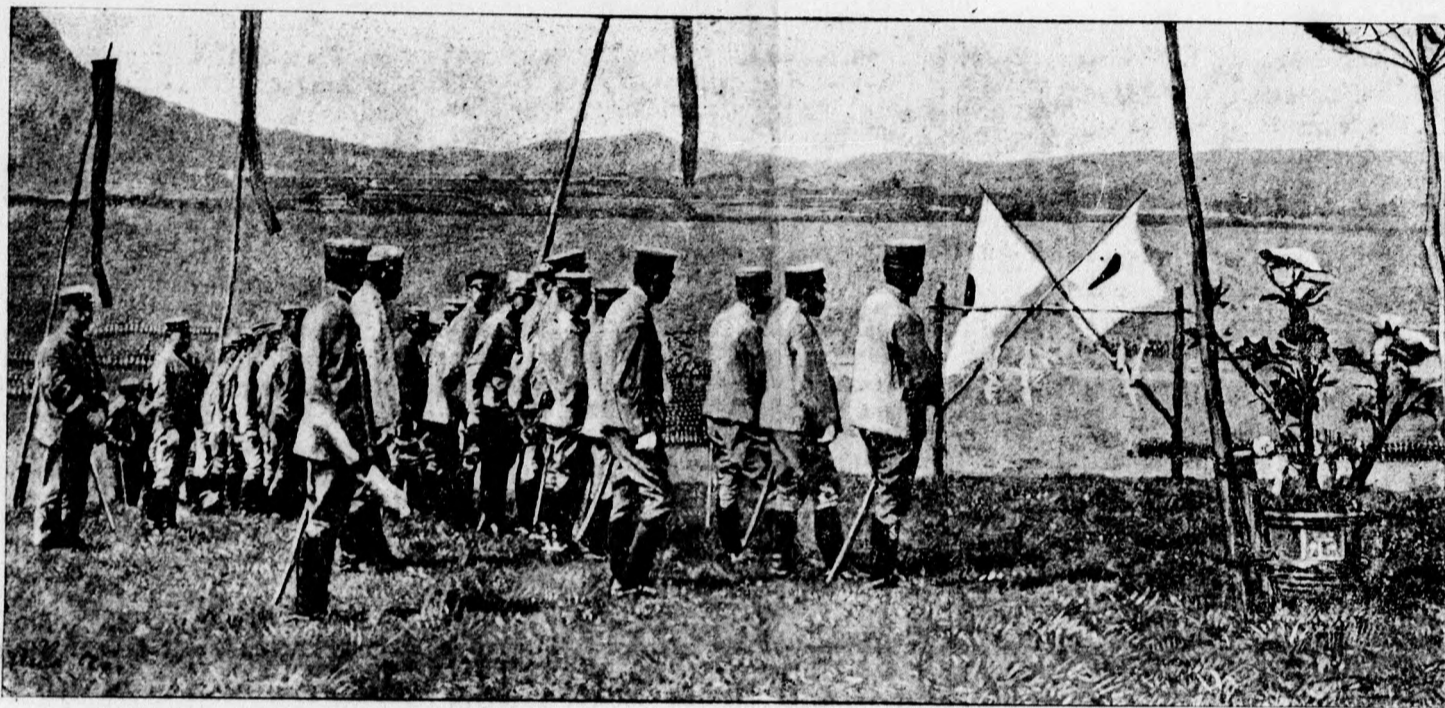
Na celý rok 2 kor. — Na pol roku
1 kor. — Jednotlivé čísla v expedícii
a pri zásielkach najmenej 20 výtiskov
stojí 2 hal.

Predplatné do cudzozemska 5 kor.
Bezmenné a nevyplatené dopisy sa ne-
prijímajú.

Týždenník venovaný ku poučeniu a vzdelaniu slovenského ľudu.

Rusko-japonská válka.

Japonská bohoslužba v poli.

Japonci sú „Šintaisti“ totiž ctitelia predkov. Starí Japonci etili nebe, prírodu a duše zomrelých ktorí vynikali za živa cnosťami,

Neskorej sa vyvinuli bohovia dobrí a zlí, bohovia neba a pekla. Jako božstvo etili Zimu= Tenno, už roku 660 pred Kr. veria, že od tohoto

Boha vzala pôvod dynastia Mikadov, ktorí aj teraz panujú. Činania priviezli do Japonska Budhismus. Budha bol pohanský mudre a učenec, ale toto náboženstvo zvrhlo sa v modloslužebnosť, bohovia rozmnožili sa úžasne, a každá vec má dnes svojho boha v Japonsku. Tretiu sektu za-

ložil „Cenfucius“ filozof, jeho náboženstvo prijali len učenci a vzdelaní. Kresťanstvo je nepatrné. Japan je najmizernejší kresťanstvo vo svete. Medzi 40 mill. obyvateľmi je asi 50,000 všetkých kresťanov v Japonsku

Bohoslužba v Japonskom tábore.

Budhistický kňaz a jeho pomočníci vykonávajú svoje modlitby.

Oteným pánom odberateľom a sberateľom predplatkov „Pokroku!“

Ponevác sa blíži ku koncu ročníka a ešte máme mnoho závislosti u pp. odberateľov (niektorí ešte od minulého roku žiadne predplatné neposlali,) prosíme teda aby hľadeli svoje podlžnosti vyrovnáť, aby sme i my koncom roku naším povinnostiam zadost urobiť mohli. Uznať sa musí, že prí tak lacnom vydávaní časopisu, nemôžeme ešte i vyše roka čakať na predplatky.

Administrácia „Pokroku“.

V novej miestnosti.

Nikdy sa nám ešte toľko posmechu nedostalo, ako keď sme pred šiesti rokami po Skalici chodili a tunajších obyvateľov vyzývali, aby vstúpili za účastinárov do „potravného spolku“, ktorý sme hodľali založiť. Všetko sa nám smialo, v mnohých domoch nám dvere ukázali a proroci sa ozývali „veď z toho i tak nič nebude“.

Mnohí nám povedali: „Prosim vás načo ten „potravný spolok?“ „Toho trocha cukru a

kávy čo my potrebujeme, nenie hodno tolké peniaze obetovať. Tretí mali pred očami, že už raz ich „páni z Pešti“ i tak o peniaze ovidli. Dajaký Chemez posbieral mnoho akcií v Skalici na „potravný spolok“ a viac ani krajciara nevideli.

A my sme sa predsa nefakli, nedali odstrašiť, do práce sme sa dali. Proroctvá zohaly a sa nevyplnily, na znamenie toho, že čas prorokov už uplynul; sme v novom zákone, ba čo viac mnohým prorokom sa nosy nie len predžily, ale aj sa viac skrivily.

To horčičné semeno zrástlo v mohutný strom, behom šiest rokov náš „potravný spolok“ to tak ďaleko priviedol, že sa stal druhým virilistom slob. kráľ. mesta Skalice, že ročne sa v ňom odpredá za 180.000 korún tovaru, že behom šiestich rokov v dividende a v novoročnom už každému členovi sa nazpät vyplnil jeho pôvodný kapitál, ktorý si tam vložil a tento týždeň v pondelok sa odšahoval do takej obchodnej miestnosti, ktorá až po Prešporok nemá sebe rovnú.

Keď v pondelok po slávnostných službách božích skalický pán dekan dr. L. Okánik otváral nové miestnosti „potravného spolku“, zarazený som stal. Ten vkus celej miestnosti, to krásne umelecké zariadenie ma temer omráčilo. Ani vo veľkom meste som tak krásne a vkusne zariadeného obchodu nevidel.

Ktokoľvek chce si pozrieť vzor [potravného spolku, nech príde do Skalice. Nechcem sa týmto chváliť, ale len susedných spolubratov chcem povzbudiť, aby si svoje „potravné spolky“ hájili a chránili, lebo v týchto spočívá zárodok rozkvetu, pre ľud remeselnícky, roľnícky a delnícky.

O osobnosťach, ktorým všetko toto poďakovať máme sa nezmienim, povinnosť túto vykonal i tak náš pán dekan, ja len s jeho slovami končím môj článok: „Bože všemohúci zehnaj prácu nášho dobrého ľudu, a Tvoje požehnanie nech spočívá na diele tomto, i na tých, ktorí sú dobrej vôle.“

Doba práce nastala.

3. Húsenie hniezda

Jakonáhle dlhá zima prestala a teplé paprsky slnka začnú hriať, raduje sa človek aj príroda.

Každý pekný a príjemný deň privítame s „Chvála Bohu!“ Každý pospiecha von a pozerá po prvých plodoch jara, kvetoch polných. Potom pozerá na krovie, či už puky ženie na ovocný strom, či už . . . ale beda! jaký-že to pohľad! Hniezda húseníc len tak na nich visia, ani nie zralé hrušky. Jak smutný je to pohľad na strom, ktorý nemá kvetu, nemá lupenie, nemá ovocia, neposkytne stienku a chládka v horúčostiach letných! A to všetko len pre neospravedlnú lenivosť človeka, ktorý tieto tak ľahko odísť sa dajúce hniezda v jejich záhradách, viniciach, ba aj pred domami, teda pred nosom trpia, bez toho, že by len ruku pozdvihli. Ano, mnohí pozerajú a obzerajú tie chomáče, a smutno-mrzuto hovoria, že vraj tento rok nebude ovocia; že stromy ani nepokvitnú, ba niektoré i vyhynú. Preklínajú húsenice a ich hniezda, ale aby sa sami nad jejich lenivosťou hanbili, skrz ktorú dary Božie odovzdávajú tomu pažravému hydu, — to nie!

Vidavame dietky po ulici sa hrať; naši služobní mnohú hodinu prepostávajú; mnohí z domácich pre nedostatok práce sa povaľuje a chytá ľelky, — všetko to ruky, čo by za niekoľko hodín boly vstave to Božie požehnanie z driap pažravíkov vytrhnúť. Tak mnohí bedári, ktorí neni sú schopní ku namáhavej práci, mohli by pri tom skrovny zárobok docieliť a mimo toho veľký úžitok spôsobiť.

Kto nečistotu a jej následky vo svojom stávaní trpí, bude od každého človeka za darobníka považovaný, a hoc kto mu vyhýba.

Ó nič lepší ale nenie ani ten hospodár, ktorý svoju záhradu a svoje stromy nechá od húseníc zapustovať. On je zlým hospodárom nielen pre seba, lebo svoj majetok nechráni, ale je aj nevďačníkom oproti Pánu Bohu, ktorý svoje dary nám poskytuje on je aj neluda, lebo nielen že svoje nechá vychodiť na šantroč, ale nešahuje ani svojho spolubližného, ktorý sa darmo háji a bráni proti zúžely; sused-nebalec udržuje zásobu.

Tu sa nejedná o slobodnej vôle, ohľadom vlastníctva; tu sa jedná o všeobecné dobro, o svedomie a povinnosť; veď nielen že taký darobný hospodár svoje nivočí, ale je aj opatrným susedom na prekážke, a pomáha, aby tiež o jejich prišli.

Kto má vôľu svoje svedomie s takýmto hriechom obťažovať, a kľatbu spolubližných na seba uvrhnúť nechať?

Poriadny človek veru nie! Je veru na čase sebou hýbať, a nie očakávať, až na jaro, keď obecný sluha s bubnom musí nebalcov napomínať, aby zákon poslúchli. Tu nečakajme na zákon; zákonom nech nám je naše a spolubližných dobro. Cez celú zimu je dost času, obzvlášte, keď niet na stromoch ani sneh, ani jinovať, každé hniezdečko odstrániť a spáliť.

Pri tejto príležitosti ale treba spomenúť, že by páni učiteľia, rodičia a všetci tí, ktorým dozor nad dieťkami je sverený, aby cez zimu mládež dôkladne poučovali o tej skáznosnej obyčaji, z jara vajčka a mláďatka vtáčkov-speváčkov vyberať. Bo nielen že od Boha povolaných a poslaných ničiteľov tohoto hmyzu nivočí a prenasleduje taký nezdar, lež i skrz to, že im pokoja nedá, ich odpudzuje a z kraja a okolia vyháňa.

Jak pusto vyzerať mnohý, ináč úrodný kraj skrz takých nezbedov! Ani vtáčka, ani speváčka nevidno; zato ale milióny hmyzu a žúžale. Nevidno kvetov, ani ovocia, zato ale stromy bez listu a bez stieny. Hotová púšť.

No, o tomto obšírnejšie až ďalej.

Dopisy.

Prešporská stolica.

— Zo Švajnsbachu. (Prešp. stol.). Toť, 21. t. m. prišiel k nám jeden družba a hovoril: „ . . . oznamujem, že poctiví synovia hospodára p. Pátoprstého, stav svoj mládenecský premenili a do stavu manželského kresťanským spôsobom vstúpili . . . a aby ste vy p. Kozruch, jeho svadobné veselie svojou prítomnosťou poctiť ráčili“. Otec nemal chuti ku zábave, ale aby ľuďom radosť nepokasil, sľúbil, že všetci prideme, vediať, že to bude dla jeho chuti, totižto slovenská svadba. Obliekli sme sa a čakali až príde pre nás mládenec „s voničkou“ za klobúkom a v ústach „s viržinkou“. I to sa stalo. Ideme hore osadon, ja pravda s mládencom a rodičia za nami. Otec, sviatočne oblečený, na hlave mal čierny klobúk a šaty tak po polpánsky ušité. Opieral sa o pevnú drienovicu a vyzeral, jak bohatý bagonár. Naraz postal, položil palicu na rameno, jako šablu a zvolal: „Dieťky, nie tak rýchlo, lebo nohy sa mi trasú jako z olova keby som ich mal; i dech mám, jako deravý kováčsky mech, sakraholtské blato“. Poslúchli sme a pomalšie došupkali do svadobného domu. V izbe pri stoloch boli vlb. p. farár, gazdovia, družičky, staršie ženičky i bábičky a u okien dve nevesty so ženíchmi. Sú to pekné dva páry, veru hodia sa ku sebe, len že občas večere sa pýšily, t. j. dla zvyku, zo svadobnej hostiny pokrmov nepoživaly. Zaujímú nám vykázané miesto, obhľadnem sa, jako mladý zajac, a na stole už bolo všeličoho dobrého do žalúdka. Nie že by som chcela chváliť, ale bolo prichystané jako na pánskej tabuly; mäso na červenunko upečené, ako tehla a buchty a koláčky, jako perie a zrovna voňaly, dôkaz toho, že z mis a tanierkov miznulo všetko, jako kafor na vzduchu. Časom i tváre hostov počaly červenat, oči žiarily, jako hviezdy na nebi; jazyk, že nemal kosti, ohýbal sa, jako gumový a živý rozhovor, rečnóvaný, spev a žartovné „heš, heš havránku“, pri udeľovaní darov a zas obdarovaní hostov s ručnicami na pamiatku, riadil. Tak sme tu sadeli za vetrom, v suchu pri „mokrom“, až prišli chýreční

švajnsbachskí hudci a urobili stolom koniec a hostov do tancu vlddili, až sa to všetko točilo, jako na „ringšpili“.

Mili Slováci, toto veselie preto spomínam, lebo jedna z tých nevest, Anna Pátoprstá, je prevýbornou maliarkou slovenských izieb, kuchýň a výklenkov. Jej vlastný dom pozreť, to originalné, čisté, vkusné okrášlenie, tú pestrú malbu slovenského pôvabu, neobdiviť a gazdinu, pani majsterku, nepochváliť, je nemožné. Ograsy jej kuchyne a zariadenie slúžilo za vzor zariadenia a okrášlenia slovenského domu na národopísnej výstavky v Prahe. Preto zaslúži, aby sme sa naňurozpamätali z príležitosti jej snatku, prajúc jej, i ostatným novomanželom; daj to Pán Boh dobrý, aby tak veselý, pestrý bol ich život, ako milé sú kvetiny a okrasy p. maliarky, ba ešte živší, aby im voňal ustavične rozmarin spokojenosti a zeleňal sa barvinok úprimnosti a lásky.

Anička Kozruchových.

Nitrianská stolica.

— Z Kopčan. Minulú stredú sme mali v Holiči voľbu stoličných výboráikov. Už pred voľbou bolo u nás veselo a rozdávali sa cedulky, vo stredú ráno ale na židovských vozoch vlezli našich voličov do Holiča. Bol som zvedavý, čo to tam bude. V Holiči som sa dozvedel, že naša strana nekandiduje, iní ale ma posielali hlasovať: „idť dať vôto, dostaneš korunu.“ Vrtalo mi to hlavu, za čo len môžu rozdávať v Holiči koruny, kde ich nabrali? Myslel som si pójdem tam a okusim to. Vzal som si cedulku, išiel som, odhlasoval som, a keď som vyšiel von, dostal som aj ja korunu. Zarazený som ostal, krv mi uderila do tváre, svedomie mi hovorilo: „zapredal si svoje presvedčenie. Tá koruna ma páčila až do srdca, doma mi žena moja dohovárala a ja som sa hned rozhodnul, s týmto mojim listom posielam tú korunu vám, ctený pane rídaktor, s tým, aby ste za tento darček holičský 50 čísiel „Pokroku“ zaslal chudobným ľuďom zadarmo, lebo viem, žiadon judášsky halier nemá požehnanie.“

Kopčiansky volič.

— Z Kútov. Muzika nám hrala, my sme jedli pili, tancovali a platiť sme zapomenuli. Tak dobre nám ešte nikdy nebolo. Ja som sa pri tej zábave tak dobre cítil ako keď nebohá naša kmotrenka zomrela, a my sme po pohrebe zapíjali dušičku, pri čom sme sa rozveselili až sme sa opili a pobili. Keď vo stredú tá muzika hraia, vždy sa mi zdalo, že hraje pohrebnú pieseň, a že pochovávajú našu statočnosť, poctivosť a naše čestné slovo, ktoré sme aj podpisom potvrdili. Vo štvrtok sa ma pýta sused Ondráš: „Ale susedko rieknite mi, prečo platíme my na tie stoličné cesty tak veľký poplatok. a predsa horších cest nenie na svete ako našich.“ „Hja, susedko, to je preto — vravím ja — lebo pri voľbách ten štrk a to kamenie prevolíme — prepíjeme.“ Hja, to je pravda, ako si volíme, tak sa nám aj vodí.

Kúcan.

— Od Drietomej. (Trenčianska stol.) Mojim milým priateľom a známim do Gbelov, Hasprunky, Břrov, Modre a Smolenie!

Mám pred sebou jedon dopis a tri dopisnice, ba i jednu pohľadnicu. Všade je len jedna otázka obsahom, a tá znie: „že či som už vraj zomrel?“ a dvaja sa pýtajú, že „či som azdaj neprešiel op táboru tých čiernych Oj nie bračekovci! Hrom do koprivy neuderí, a keď aj uderí, tak nezapáli. Umret mám ešte čas, a do tábora odrodilcov som mohol už skorej prejsť, ale to si domyslím, že i ten horniacky zemák mi tak dobre bude chutiť, ako „mákos rétes“ dakde v „hivatale.“

Že už „Pokrok“ odo mňa ďalšiu dobu nič neprinesol, nie je mojou vinou. Pisal som o Bačkorovičovi, o Strašidlách, o Brodskom; mimo toho je tam ešte zásoba i od jara; keď neuvěřnili, kto za to môže? Všetkým dopisovateľom všetko uvěřniť „Pokrok“ nemôže, niet miesta. Dojde aj na mňa rad. A viete, nenie som takým odborníkom, že by moje práce boly neomyľne.

Teraz ale, súc na „vyhnálove“, kde svet je už doskami obitý, 860 metrov nad morom, odkiaľ len v pekné časy je východ do sveta,

— pracujem znovu a myslím, že častejšie budete dačo čítať aj inde.

Tu, u nás panuje tuhá zima; severák fučí dňom aj nocou a beda tomu, kto nemá zásobu dreva, ako trebárs i ja. Zmrznúť možno na poludnie.

Aké pomery sú v tomto kraji? Smutné veru. Od Nového Mesta po Kochanovce, to hej! Slovač prebudená; popredné osoby rydzo slovenské; ľud mravne i hmotne v dobrom stave, ale medzi Kochanovcami a Chochofnou, je už hranica. Vyše panuje násilníctvo a otroctvo. Tu panujú len „Pomyjové noviny“ a „Chrasť a Vred.“ Dieťa keď ťa potká, pozdraví s „Jó napot“ bárs aj inšie nevie. V krčme keď sedíš, každú chvíľu očuješ: „Jó napot kivanok! Dajte mi za 5 krajoiarov kvitu (spiritus, lieh). Alá szolgája.“

Zo školopovinných dietok len 50—60 procentov chodí do školy, bo niekde i 2—3 dediny majú len jednu školu; niekde ale aj na 2, ba aj na 3 hodiny školy niet.

To už na moravskej strane ide ináč. V Hrozinkove je škola s dvomi učiteľmi, a mimo toho na Hrozinkovských kopianciach, na uhorskej hranici, sú 3 kopaničiarske školy s jedným a jedným učiteľom (600 zlatovym) sta bašty oproti našej tme. Veď tu, kde som ja, v 50 rodinách nájdeš len 4—5 čo vedia čítať; písať len jeden jediný.

Srdečný pozdrav! Budúčne viac. Vďaka vám za dotaze! Strýčko Ferdinand.

Čo robia páni v snemovni.

Na uhorskom smeme je jako po búrke a pred búrkou. Páni vyslanci povadili sa o tom, má-li sa zmeniť domový poriadok, alebo nie. Ministerpredseda Tisza a vládna strana pracuje na tom rukama, nohama. Opozícia ale nechce si dať zapchať ústa takým domovým poriadkom, pri ktorom by ku každej veci len niekoľko rečníkov a len za istý čas prehovorit mohlo. Strhla sa teda obstrukcia. Za čo? Za to, aby mohla byť aj budúce obstrukcia. Tisza počínal si násilnícky. Dostal aj takú odpoveď. 18. novembra bolo živé zasadnutie. Smerom k predsedníckemu pódiumu lietaly knihy, kalamáre, medzi nimi aj stolička. Kriku, hluku jako na vojne. Daro vyhadzujú s ukrutným napnutím sily svojej. Tisza a predseda snemovne, Perozel, nesúvislé vety. Opozícia zmetá ich ako výchrica smeti ulice. Obecenstvo na balkónoch demonštruje pri opozícii. Zmätok je na najvyššej mieri. Vtedy predseda snemovne vytiahne z vauku naraščený už list, ktorým kráľ rozpúšťa snemovňu na čas, vlastne odkladá zasadnutie, kým budú mysle spokojnejšie a kým sa zase niečo navarí. Mne to prichádza ako keď nás učiteľ nechal v škole samých aby sme sa učili. Všetci sme chceli byť učiteľmi. Knížky, kalamáre lietaly, vlasov plné ruky. Konečne narazil na nás starý Šprinc so zmetákom a bolo po škole. *Thák.*

Ministerský predseda gr. Tisza predniesol v snemovni nový jednací poriadok, pri ohromných výstupoch a škandáloch opozície. Táto bránila sa rukami nohami proti návrhu, lebo jednací poriadok Tiszov znemožňuje každú obstrukciu.

Liberálna väčšina odhlasovala a návrh bol prijatý.

Opozícia spojila sa, z liberálnej strany zystúpili, aj bývalí ministri Vlasioč a Darányi.

V krajine je veľká rozhorčenosť. Hovorí sa už cele iste, že Tisza rozpustí snem a že budú vo februári nové volby.

Drobné zprávy.

— Naša tlačová pravota! Tlačová pravota „Pokroku“ bude sa pojednávať dňa 29. novembra 1904 v Prešporoku, v miestnostach kráľ. tabule o 9. hod. ráno. Obžalovaný je: zodpovedný redaktor „Pokroku“, Dr. Pavel Blaho „pre tlačový prečin búrenia proti národnosti (maďarskej). Pre článok: *Otvorený list p. katechetovi K. Bielekovi a dót. p. dekanovi Dr. L. Okánikovi, uverejnený v 49. č. „Pokroku“*

1903. Obžalovaný bude sa brániť sám a zastávať ho bude p. pravotár Dr. Vladimír Krno, z Pezinku.

— Zo Smolinského nám sdelujú, že bývalý rychtár Balga Ondráš bol pod číslom 770 1904. výrokom kráľ. tabule z pod obžaloby zo zprenevery oslobodený.

— Volby do stoličných výborov dialy sa bez všetkého zájmu ľudu. Nestaral sa o volby skoro nik, dľa toho i vypadly.

— Náš rodák, v. p. Pavel Žiška 22. t. m. zložil posledné rigorozum t. j. zkušku prísnosti. Kedy bude za doktora promovány, uverejníme budúce.

— Vystahovalectvo. Prúd vystahovalecký do Ameriky nabyť zase silných rozmerov. Každý dáfa, že po volbe presidenta nastane v Amerike živý pracovný ruch.

— Členom spolku sv. Vincenca v Skalici. Členovia sa vyzývajú, aby upísané obnosy a členské príspevky čo najskôr splácali. *Spolkový pokladník p. E. Pinkalský, prijíma každú nedelu a sviatok od 11. do 12. hod. predpoludním vo výborovej miestnosti spolku sv. Vincenca, (prvé dvere na ľavo pod bránou) a večer v miestnostach kruhových, v novom dome. Cez všedné dni vo svojom dome kedykoľvek.*

— V nedelu 27. nov. prvá prednáška v novom dome, v čitarni o 8. hodine večer. Pristup majú len členovia! Dostavte sa všetci.

4 centy medu má na predaj Pavel Bizek v Kopčanoch. (Nitrianska stolica).

Hospodárstvo.

Jako máme puky a kvety ovocných stromov pred mrazom chrániť.

Na každý spôsob len tak ich ochránime, keď skoré jejich kvitnutie zamedzíme. Ale ako to docieliť? Veľmi jednoduchá vec.

Keď choeme docieliť, aby na jar, dokiaľ obava je, že ešte nočné mrazy mohli by stromom ovocným škodiť, musíme už vo februári, keď je pôda ešte zamrznutá, kolo stromov ponád korene, hustého a pevného hnoja (mašťalného) natrsúť asi na 1— $\frac{1}{2}$ strevica tĺstky. Keď už také stromy, ktoré neboly hnojom obložené, kvitnú, tieto ešte požívajú zimného pokoja, bo pod hnojom zamrznutá pôda ešte nerozmrzla. Slabé jarné paprsky slnka nemaly dost síly, aby cez hnoj rozohrialy pôdu.

Keď už slnko teplo hreje, a nie je sa viac čo obávať zimy, to jest nočných mrazov, soberieme hnoj preč, a tak pôdu oslobodíme od jej prikryvky. Slnko ihneď rozohreje pôdu a uvidíme, že stromky čo chvíľu rozkvitnú a nielen že dohonia už včasnejšie rozkvitnuté, leš skrze ich hojný, pekne a rovnako vyvnutý kvet, ďaleko sa sebou nechajú. Takéto stromky aj o mnoho viac ovocia donesú.

Toto sa môže aj tak docieliť, najma tam, kde buď hnoj dostatok niet, alebo len s veľkou námahou a ztrátou času by sa mohol dosadiť, keď na miesto toho, obložíme stromky ľadom, a tento ďajakou mrvou zakryjeme. Po mrazoch ale ľad odstránime a ten istý cieľ sme dosiahli.

V severných krajoch týmto spôsobom len docielia to, že vždy majú dostatok ovocia.

Však ale mimo tých uvedených prác, ako „sadenie jaderiek a kôstok“, „presádzanie stromkov“, a vyše opísané chránenie stromkov, v najväčšej miere zaslúžia našu pozornosť.

Starožitnosti Skalice.

Napisał F. V. Sasinek (r. 1877.)

Celý ten vršok, na ktorom ležia dva cintoriny (katolícky a evanjelický) a kalvársky vrch, bezpochyby od r. 1823. nosí meno Kalvarie, r. 1756. ale nosil meno Hradiska. Zo všetkého vidno, že je to vršok navázaný a síce zvláštnym, žltým, temer suchej múke podobným pieskom, ktorý skaliciania „miligram“ nazývajú. Ačkoľvek Skalica nemá nedostatok

skaly (od nejj i meno má), predsa nikde na pahrbce nevidieť —, ba ani vtedy, keď za mójho chlapeckého veku okolo r. 1838. veľké premeny sa dialy s kalvárským vrchom, nebolo vidieť základu takých mírov, jaké hrad predpokladá; čo je dôkazom toho, že tuná stretáme sa so zemňom (foldvár, *castrum terreum*), jaký padá do dávnej doby.

Na juho-východnej strane hradiska stojí dosiaľ kapla sv. Jura slohu romanského, okruhlá so svojou vydutinou (*apsis*), v Uhorsku, neklamem-li sa, tuším toho druhu jediná, podobná tým kaplnkám, ktoré sa v Čechách početne nachodia. Dvere, obloky a strecha ovšem nie sú pôvodnie. Zmena táto bezpochyby sa stala o. r. 1650. z poručenia gr. Andreja Pálfy.

Ferdinand III. vo Viedni dňa 29. júna r. 1650. potvrdil výrok ostrihomskej sv. Stolice od 2. nov. 1649., nímž za zákonitý a platný vyhlasuje nasledujúci dôslovný vlastnoručný záveť: „Ya Palfy Andráš z Erdódu znamo czinjm z tímto Psánjm z ruku mu vlastnu psanym, Ponewadž každý dobry Krestian podle porzřadku toho se spravugie a každau hodinau k Smrti se chista, tak taky y gia buducz toho bližegi, nežli mnoho ginych, Poniewadž w Wo- yanskem behu toho se každé okamženj obavati a nagiti mám, néstycz tak mariye a bez porzřadku sve wiecezy ná tomto marnem Swetie zanechati. Protož uczinil sem tento Testament, Gestliby mne milostný Pan. Bůh z tohoto Swieta powolati raczil, tehdy zanechavam polowicy gielu mého w Domie slobodnem v Krá- lowskem a Slobodnem Mieste v Uherskeg Skalicy, ze vseckyma Slobodama, a czožby k mému przinaleželo, gakožto Winohrady. Role, Luky, Panu Striczy memu Palfy Stefanovi, tolíkež y deset Tisycz Morawskych Zlatych na dluhu Hodonskem Pánu Giržimu Burianowi Slewiczowy, Pánu Vgiecezy mému, wod kterého sem mnoho dobrodinij w wezenij mem užil, tolíkež y w ginych přezčinách, poruczám polowicy dluhu mého przy Pánu Juliusowi Hrabiety z Salmu, spolu y z uroky, gak Zápis w sobie ukazugie. Mogy mileg Tette Slocznie Palfy Kateržinie tolíkež deset Tisycz Morawskych na dluzych Hrabstwí Hodonskem. Pánu Striczy mému Pánu Palfy Tomašowy piť Tisycz Morawskych, tolíkež na tem dluhu Hrabstwí Hodonskem. S tuto přezčinu, aby Pán Palfy Yštwan, Panna Kateržina Palfy spolu giedno Tisycz Zlatych Morawskych powinnij su dati na Klášter Skaliczky Patrom Francziskanom, Pán Palfy Tomáš, Pán Stricz móg, bude powinnen dati dve stie Zlatych na tu Kaplu, která stogj w Miestie Skalicy na Hragisoczku, gmenem Swatého Gieržy, aby byla wystawená. Na Kostel nechavam piť Set Zlatych Morawskych, kterýž se gmenuge weliky Kostel w Swatého Michala, na prostrzed Mesta Skalicze, takových piť Set Zlatych má se zaplatiti z toho pozustaleho dluhu na Panstwíj Hodonskem. Gestližeby se czo wiozezi dluhu toho Hodonskeho nachazelo nežli gie tu w temto mem Testamentie napsáno, to poruczám Pánu Striczy memu Palfy Yštwanowy, s tým spôsobem, aby každý deň giednu Swatu Mšu v Klášterze powinnen byl dati služiti za našych Přjtelu pomrlych. Czo se tiž dwa Tisycz a trizsta Zlatych dotycze, tolíkež y toho dluhu přy Pánu Hrabiety Palfy Pawlowy, ten zanechavam, aby se dluchy platily, gestliby které pozustawaly po Smrti meg, a aby se Čzeladze meg, gestližeby která byla nezaplaczena, gestližeby se tolegi dluhu nenacházelo a nieczo peniez pozustalo, má se dati na Špitál Skaliczky Czo se Pohrzebu mého doticze, gestližeby Tielo mrtwe do Mesta Skalicze bylo přivezeno podle porzřadku. Bude powinnen Pán Stricz móg Pán Palfy Yštwan spolu y s Tettu mu Kateržinu Palfy Tielo me do welkeho Kostela do našeho Hrobu dati pochowati, a to ozo gest w tomto psanij a Testamentie mem psano podle wjry swej z mijoh Panů Přjtelu gieden každý bude powinnen žadost mu vypliti a dostatek ucziniti, aby tento mug Testament byl zachowan a sprawedliwy, potwrgil gsem giegy podpsalij swau vlastny rukau a Peczeti swau wiasny potwrgil. Datum w Mestach Prazskych na maleg Stranie, dne desatého osmeho Mesicze Mauj, Leta Panie Tisyczioho Šestistého Cztridecatego osmeho, na den Swatého Anselmusa. Palfy Andráš z Erdódu.“

(Pokračovanie).

11 mc. medu na predaj!

P. t. „potravným spolkom“ ako i všetkým obchodníkom dávam na vedomosť, že jako v loni, tak i tohoto roku budem predávať svoj včeli, neprehrievaný ale na medomete vymetaný med; a síce:

1 mc. za 110 korún
s dodaním na najbližšiu stanicu franco. Med zasielam v plechových hrncoch; Brutto 44 kgr. Netto 40 kgr. jedného hrnca. Menej ako jeden hrniec nepredávam. — Peniaze za med žiadam sa 30 dní po obdržaní zásielky. Vyprázdnené hrnce žiadam nepoškodené nazpät, behom 5 mesiacov. Keď si niekto hrniec podrží, žiadam 6 korún za jeden kus. Kto si pošle svoje nápodoby na med, tomu poskytnem 2 kor. srážky pri každom m. cente. Za čistotu a pravosť sa ručí. — Vzorky na žiadosť zadarmo a franko!

Matúš Kováč, kostolník.
Nyizsna, u. p. Vittencz. (Ny. m.).

Sviečky

všetkých druhov, ako
kostolné voskové a polo-
voskové, stolné, stearinové
i parafinové. ďalej

mydla

ku praniu a voňavé
(toilettné), všetky
v najlepšej jakosti dodáva
najľavnejšie

Prvá Královohradecká cis.
král. dvornia továrň
na sviečky, mydlá a voňavky.

J. Pilnáček,
Hradec Králové, Král. České.
Založeno roku 1816.

Solídna česká kresťanská firma.

Genniky i vzorky zadarmo a franko!

Neviete ešte?

Najlepšie náboženské noviny sú:

Posol Svätého Antona.

Vychodia mesačne raz na 16. stranách s krásnymi obrazmi. Predplatné na rok 2 kor., na pol roka 1 kor. Študentom a pedučiťom na rok 1 kor. 20 hal. Číslo na ukážku dostanete zdarma. Hláste sa o ne takto:

Posol Svätého Antona,
Budapest, VIII. Szentkirályi-u. 28.

Vzorky zdarma!

Firma kresťanská!

Lodenové sukne

polovlnené rôznych bariev, 1 kus 65—70 kr. Sukne „Mandžuria“ (novinku) po 1 zl. 20 — 1 zl. 25. vyrába a dobierkou zasiela:

I. Česká výr. a vývoz sukeň lodenových

Adolfa Jelínka

v Lisku, p. Jimramov. (Morava.)

Nehodiaci sa tovar buď vymením alebo vezmem zpät a peniaze vrátim!

Každá nespokojnosť vylúčená!!

Do 5 kgr. balíku vojde 7 sukien.

Už sú tu! v „Potravnom spolku“ v Skalici.

A čo?

No, tie, už v min. čísle oznámené „debrecínske párky“ (úzenky)

aj tie dobré a chutné „krakovské a poľské vursty!“

A čo ešte?

„pražské cigary“ (úzenky)
a „šunkový vurst!“

VODOVODY

samočinné i pomocou strojov

pre mestá, obce, veľkostatky, villy, tehelne, továrne a domy súkromné.

Najlepšie

PUMPY

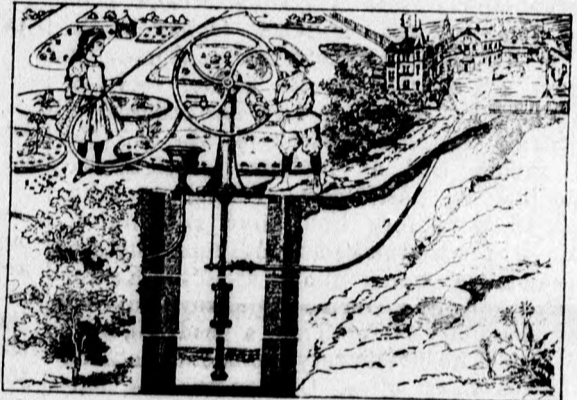
trvanlivé

a so zárukou

zhotovuje

zariaďuje

Továrň na
vodovody a
pumpy

JAN VITEZ v Přerově (Morava).

CENY MIERNE.

Predbežné výpočty a cenníky zadarmo.

PIANA (KLAVIER)

PIANINA

z c. a k. dvornej továrny

A. PETROF

Hradec Králové, Čechy.

Sklad pian: **VO VIEDNI,**

I. Parkring, Čís. 18.

Od roku 1864.

8